

Силабус освітнього компоненту

Адміністративне право

Рівень вищої освіти – **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньо-професійна програма – **Правоохоронна діяльність**

Рік навчання: **2025–2026**, Семестр:3,4

Кількість кредитів: денна ф/н – 4, заочна ф/н – 4

Обсяг годин: денна ф/н - 120, заочна ф/н – 120

Мова викладання: **українська**

Підсумковий контроль – **залік, екзамен**

Форма проведення занять – **лекції, семінарські заняття**

Назва освітнього компоненту	Адміністративне право Administrative law
Викладач	Савчук Роман Михайлович , професор кафедри міжнародного, конституційного та адміністративного права Івано-Франківського інституту «Одеська юридична академія» доктор юридичних наук, професор Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 309
E-mail:	savchuk@iflaw.institute
Консультації викладача	Вт. 14.00-16.00

1. Коротка анотація до курсу: Актуальність вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» зумовлена сучасними процесами реформування системи публічного управління в Україні, спрямованими на утвердження принципів верховенства права, законності та забезпечення прав і свобод людини і громадянина. У контексті європейської інтеграції України особливого значення набуває адаптація національного адміністративного законодавства до стандартів Європейського Союзу, підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Крім того, зростає роль адміністративно-правових механізмів у забезпеченні належного функціонування держави, реалізації публічної політики та наданні адміністративних послуг. Важливим є також удосконалення адміністративних процедур, зміцнення дисципліни та законності у сфері публічного управління, а також підвищення рівня захисту прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

Навчальна дисципліна «Адміністративне право» належить до циклу професійної підготовки та спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системи знань щодо правового регулювання суспільних відносин у сфері публічного управління. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» є сукупність суспільних відносин, що виникають, змінюються та припиняються у сфері публічного управління, а також норми адміністративного права, які регулюють ці відносини.

Таким чином, актуальність дисципліни полягає у необхідності підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно застосовувати норми адміністративного права в умовах трансформації державного управління.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК9. Здатність працювати в команді.
- ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності.

Спеціальні компетентності:

СК1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК2. Здатність здійснювати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.

СК18. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення правопорушення

СК20. Здатність забезпечувати виконання спеціалізованих задач та вирішення практичних проблем правоохоронної діяльності щодо надання адміністративних послуг, здійснення державного та громадського контролю правової охорони довкілля

4. Програмні результати навчання:

ПРН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

ПРН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

ПРН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

ПРН7. Взаємодіяти із суб'єктами забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, а також здійснювати комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

ПРН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

ПРН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 13. Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

ПРН 14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

ПРН 16. Застосовувати превентивні та примусові заходи, спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб, публічному (громадському) порядку та безпеці, майну, законним інтересам держави, які виникли (або можуть виникнути) внаслідок учинення кримінальних або адміністративних правопорушень.

ПРН 17. Використовувати методи та засоби забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку, протидії злочинності, дотримуватися прав і свобод людини і громадянина, здійснювати заходи щодо попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національній безпеці держави.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
Лекції	36	14
семінарські заняття	40	10
індивідуальна робота	10	10
самостійна робота	44	96
всього	120	120

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Адміністративне право в системі публічного права	2	2
Тема 2.	Історія становлення адміністративного права	2	-
Тема 3.	Принципи адміністративного права	2	-
Тема 4.	Джерела адміністративного права	2	2
Тема 5.	Норми адміністративного права	2	-
Тема 6.	Адміністративні правовідносини	2	-
Тема 7.	Адміністративно-правовий статус фізичних осіб	2	-
Тема 8.	Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань	2	2
Тема 9.	Суб'єкти публічної адміністрації	2	2
Тема 10.	Органи виконавчої влади як суб'єкти публічної адміністрації	2	2
Тема 11.	Інші суб'єкти публічної адміністрації	2	-
Тема 12.	Публічна служба	2	-
Тема 13.	Сутність публічного адміністрування	2	-
Тема 14.	Нормативні акти публічної адміністрації	2	-
Тема 15.	Електронне урядування як засіб впорядкування публічного адміністрування	2	2
Тема 16.	Контроль публічної адміністрації і контроль за публічною адміністрацією як засоби забезпечення законності та дисципліни	2	-
Тема 17.	Адміністративний нагляд	2	-
Тема 18.	Звернення громадян як засіб забезпечення законності у публічному адмініструванні	2	2
Всього		36	14

Семінарські, практичні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Адміністративне право в системі публічного права	2	-
Тема 2.	Історія становлення адміністративного права	2	-
Тема 3.	Принципи адміністративного права	2	-
Тема 4.	Джерела адміністративного права	2	-
Тема 5.	Норми адміністративного права	2	2
Тема 6.	Адміністративні правовідносини	2	-
Тема 7.	Адміністративно-правовий статус фізичних осіб	2	2
Тема 8.	Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань	2	-
Тема 9.	Суб'єкти публічної адміністрації.	2	-
Тема 10.	Органи виконавчої влади як суб'єкти публічної адміністрації.	2	-
Тема 11.	Інші суб'єкти публічної адміністрації.	2	-

Тема 12.	Публічна служба.	2	-
Тема 13.	Сутність публічного адміністрування.	2	-
Тема 14.	Адміністративні процедури як форма внутрішньої організації публічного адміністрування	2	-
Тема 15.	Нормативні акти публічної адміністрації	2	-
Тема 16.	Адміністративний розсуд в діяльності публічної адміністрації	2	2
Тема 17.	Електронне урядування як засіб впорядкування публічного адміністрування	2	-
Тема 18.	Контроль публічної адміністрації і контроль за публічною адміністрацією як засоби забезпечення законності та дисципліни	2	2
Тема 19.	Адміністративний нагляд	2	2
Тема 20.	Звернення громадян як засіб забезпечення законності у публічному адмініструванні	2	-
Всього		40	10

Самостійна робота			
Опис змісту навчання (наприклад, теми або види навчальної активності)		ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Адміністративне право в системі публічного права	1	2
Тема 2.	Історія становлення адміністративного права	1	2
Тема 3.	Принципи адміністративного права	1	2
Тема 4.	Джерела адміністративного права	1	2
Тема 5.	Норми адміністративного права	1	2
Тема 6.	Адміністративні правовідносини	1	2
Тема 7.	Адміністративно-правовий статус фізичних осіб	1	2
Тема 8.	Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань	1	2
Тема 9.	Суб'єкти публічної адміністрації.	1	2
Тема10.	Органи виконавчої влади як суб'єкти публічної адміністрації.	1	2
Тема11.	Інші суб'єкти публічної адміністрації.	1	4
Тема12.	Публічна служба.	1	4
Тема13.	Сутність публічного адміністрування.	1	4
Тема14.	Адміністративні процедури як форма внутрішньої організації публічного адміністрування	1	4
Тема15.	Нормативні акти публічної адміністрації	1	4
Тема16.	Адміністративний розсуд в діяльності публічної адміністрації	1	4
Тема17.	Електронне урядування як засіб впорядкування публічного адміністрування	2	6
Тема18.	Контроль публічної адміністрації і контроль за публічною адміністрацією як засоби забезпечення законності та дисципліни	2	6
Тема19.	Адміністративний нагляд	2	6
Тема20.	Звернення громадян як засіб забезпечення законності у публічному адмініструванні	2	6
Тема21.	Судовий захист публічних прав	2	6
Тема22.	Провадження в справах про адміністративні проступки	2	6

Підсумковий контроль		6	6
Всього		34	86

Індивідуальні завдання		
Опис змісту індивідуального завдання	ДФ год.	ЗФ год.
Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Доповідь являє собою інформаційне повідомлення.	10	10

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Накопичувальна. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль знань здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань студентів.

Методи поточного контролю: Усне опитування здобувачів вищої освіти, вирішення практичних завдань, тестові завдання, проектний метод (складання типових документів); кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри.

Рубіжний контроль.

Проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності здобувачами вищої освіти відповідного об'єму опрацьованого та вивчення матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань. Форми проведення рубіжного контролю: контрольна робота, колоквиум.

Індивідуальне завдання.

Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Аналіз законодавства та судової практики. Здобувач вищої освіти самостійно обирає об'єкт та предмет дослідження.

Підсумковий контроль.

Проводиться у формі екзамену.

9. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних	відмінно	Зараховано

			спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили		
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із

порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу Директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про дотримання академічної доброчесності в Івано-Франківському інституті «ОЮА». Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на семінарському занятті. Робота на семінарському занятті передбачає усне та письмове опитування.
Вимоги до індивідуальної роботи	При написанні рефератів з навчальної дисципліни «Адміністративного права» студенти повинні не лише здійснити реферування теоретичного матеріалу, але й ознайомитись і опрацювати спеціальну літературу та нормативно-правові акти, які стосуються обраної теми роботи та провести її детальний теоретико-прикладний аналіз.
Вимоги до самостійної роботи	Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань, написанні рефератів, есе, тез та статей. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, екзамену

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

1. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй та ін.]. Вид. 6-те, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 квіт. 2021 р. Харків : Право, 2021. 196 с.
2. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні : навчальний посібник : у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Гулак та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 620 с.
3. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / за заг. ред. В. Фелика, В. Курила, Галуцько В., Стеценко С., Берлач А., Буханевич О., Ситников О. та ін.. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.

4. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: навчальний посібник, том 2. Галуцько В., Діхтієвський П., Гулак О., Коваленко Л., Кузьменко О. Видавництво: Юридика. 2024. 432 с.
5. Адміністративне право України (загальна частина): навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.]; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
6. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
7. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; Видання четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656с.
8. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
9. Адміністративно-правова реформа в Україні / за заг. ред. С. В. Петкова. Київ: КНТ, 2022. 180 с.
10. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України» (Гусаров С. М., Салманова О. Ю., Комзюк А. Т., Музичук О. М., Казанчук І. Д. / Міністерство внутрішніх справ України ; Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків : Факт, 2022. 452 с.
11. Загальне адміністративне право: підручник (видання друге). Бевзенко В.М., Белікова М.І., Георгієвський Ю.В., Гриценко І.С., Коломоєць Т.О., Корнута Р.І., Кравченко М.Г., Куйбіда Р.О., Лученко Д.В., Мельник Р.С., Міхровська М.С., Миронюк Р.В., Приймаченко Д.В., Проневич О.С., Радишевська О.Р., Тимошук В.П., Школик А.М., Шлоєр Б.П. Видавничий дім «Гельветика». 2023. 688 с.
12. Загальне адміністративне право: підручник / за заг.ред. акад.. Ківалова С. та проф.. Білої-Тіунової Л.; Націон. у-т «Одеська юридична академія». - Одеса. Фенікс, 2023. 792 с.
13. Савчук Р.М. Адміністративно-правовий статус органів прокуратури. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 11. С. 484-486.
14. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Адміністративне право України. Навч. посіб. для підготовки до іспитів. Київ: «Центр учбової літератури», 2023. 214с

Нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. (в ред. від 01.01.2020). Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 № 2073-ІХ. Відомості Верховної Ради України. 2023. №15. Ст. 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>
4. Про правотворчу діяльність : Закон України від 24.08.2023 № 3354-ІХ. Відомості Верховної Ради України. 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. №38. Ст. 385. (в ред. від 22.06.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
6. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 13. ст.222. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
7. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Голос України від 25.10.2014. 2014. № 206. (в ред. від 28.05.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

8. Про адміністративні послуги: Закон України 06.09.2012 № 5203-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 32. стр. 1705. ст.409. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>
9. Про інформацію: Закон України: від 2.10.1992 № 2657-XII. (в ред. від 27.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
10. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
11. Про звернення громадян: закон України від 02.10.1996 № 393/96. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 28. Ст. 250. (в ред. від 09.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
13. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 21.11.2002 №228-IV. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-15#Text>
14. Про місцеві державні адміністрації : Закон України : від 09.04.1999 № 586-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 20-21. Ст. 3190. (в ред. від 27.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
15. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 №280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. ст.170 (в ред. від 09.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>
16. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 4. Ст. 43. (в ред. від 28.05.2023) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/>
17. Про громадські об'єднання : закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 1. Ст. 1. (в ред. від 27.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
18. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 33. ст. 175 (в ред. від 01.08.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
19. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17.06.2014 №1508-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 34. Ст. 1167. (в ред. від 04.04.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
20. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. №13. Ст.91. (в ред. від 14.05.2020). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
21. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 № 141-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 13. ст.87. (в ред. від 09.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-19#Text>
22. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. стор. 1970, стаття 379. (в ред. від 02.08.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
23. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X (в ред. від 15.04.2023). Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
24. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36, 37. Ст. 446. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

25. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 29. ст.233. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>
26. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. (в ред. від 01.06.2022). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.
27. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31, ст.545. в ред. від 15.04.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
28. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : закон України від 22.06.2000 № 1835-III. Офіційний вісник України. 2000. № 30. Ст. 1248. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>
29. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 30. Ст. 260. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
30. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень : Закон України від 05.06.2012 Офіційний вісник України. 2012. № 49. Ст. 1919. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4901-17#Text>
31. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012. Офіційний вісник України. 2012. № 62. Ст. 2509. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
32. Про безоплатну правничу допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 51. Ст. 577. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
33. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 30. ст.542. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
34. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011. Відомості Верховної Ради України. 2012. №14. Ст. 87. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>
35. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877-V. Відомості Верховної Ради України. 2007. №29. Ст. 389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
36. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки: Указ Президента України від 27.09.2021 № 487/2021. Урядовий кур'єр від 29.09.2021. № 188. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021/card6#Public>.
37. Про Національну стратегію у сфері прав людини : Указ Президента України від 24.03.2021 № 119/2021. Урядовий кур'єр від 26.03.2021. № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#n13>.
38. Про утворення військових адміністрацій : Указ Президента України від 24.02.2022 № 68/2022. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text>
39. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». (в ред. від 11.04.2023). База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/878-2015>
40. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. (в ред. від 18.05.2023). Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248607704>
41. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. Офіційний вісник України від 15.07.2014. №

54. стор. 88. стаття 1455. (в ред. Від 27.06.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>
42. Про внесення змін до Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 258. Офіційний вісник України від 09.04.2021. № 27. стор. 168. стаття 1464 / Веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/258-2021-%D0%BF#Text>
43. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-p#Text>
44. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p#Text>
45. Про схвалення Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1013-р. Урядовий кур'єр від 20.01.2018. № 14 (в ред. Від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2017-%D1%80>
46. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1039. Урядовий кур'єр від 18.12.2019. № 243. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2019-%D0%BF>
47. Про затвердження Положення про дозвільну систему: постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576. (в ред. Від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF#Text>
48. Про затвердження Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства: Наказ МВС України, Адміністрації державної прикордонної служби України, СБ України від 23.04.2012. № 353/271/150. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-12#Text> __

Підручники, посібники, наукові праці:

11.2. Допоміжна:

1. Bila-Tiunova L., Savchuk R. Therighttostateserviceinthemodernmeasure. *BalticJournalofEconomicStudies*. 2022. № 8 (5). P. 77-85 (WebofScience).
2. Kobko Ye., Foros H., Shperun Kh., Nikitinskyi O., Savchuk R. Safeguarding Minors' Personal Data: Legal Principles in Information Security in Ukraine and Europe. *Syariah: Jurnal hukum dan pemikiran*. 2023. Vol. 23. No. 2. P. 191-204 (Scopus).
3. Savchuk R., Bilous-Osin T. Institutional support for the regulation of scientific activity in the context of digitalization. *BalticJournalofEconomicStudies*. 2022. № 8 (4). P. 122-130 (WebofScience).
4. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану / Галуцько В., Стеценко С., Берлач А., Буханевич О., Ситников О. та ін. *Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія* / за заг. ред. В. Фелика, В. Курила. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.
5. Адміністративний процес : навч. посіб. / [Салманова О. Ю., Комзюк А. Т., Гусаров С. М. та ін.]; за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка. Харків : ХНУВС, 2022. 412 с.
6. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України: монографія / Гусаров С. М., Салманова О. Ю., Комзюк

- А. Т., Музичук О. М., Казанчук І. Д. / Міністерство внутрішніх справ України. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків : Факт, 2022. 452 с.
7. Вітвіцький, С.С. Адміністративне право та процес : навч. посіб. / С.С. Вітвіцький, Т.В. Хайлова, О.М. Пересада; Донец. держ. ун-т внутр. справ. Одеса : ВД "Гельветика", 2022. 400 с.
  8. Ківалов С. В. Адміністративне право: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / С. В. Ківалова, Л. Р. Біла-Тіунова, Т.І. Білоус-Осінь. Одеса : Фенікс, 2019. 136 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12119>.
  9. Комзюк А.Т. Проблеми визначення і врегулювання основних положень провадження в справах про адміністративні проступки. *Moderní aspekty vědy: XII. Díl mezinárodní kolektivní monografie* / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. 2021. Str. 278. (ODDÍL 8. PRÁVO. P. 271-285)
  10. Курс адміністративного права України: підручник / за ред. О. В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 904 с.
  11. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні: колективна монографія / Кол. авт.; за заг. ред. Р. М. Плюща. К.: РІДНА МОВА. 2016. 744 с.
  12. Науково-практичний коментар до Закону України «Про місцеве самоврядування України» / За заг. ред. Чижмарь К.І. Київ.: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 400 с.
  13. Науково-практичний коментар Кодексу про адміністративні правопорушення. Станом на 3 лютого 2021 р. / За заг. ред. Журавльова Д.В. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2021. 816 с.
  14. Національна поліція України. Організаційно-правове забезпечення діяльності. / С. Петков, І. Іванов, М. Лошицький та ін., Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 360 с.
  15. Савчук Р.М. Адміністративно-правовий статус органів прокуратури України в умовах воєнного стану. Наше право. 2023. № 1. С. 32-36.
  16. Савчук Р.М. Атестація службових осіб правоохоронних органів: визначення поняття та практика застосування в умовах реформування правоохоронної системи України. *Приватне та публічне право*. 2022. № 3. С. 43-49.
  17. Савчук Р.М. Концептуальні підходи до розуміння поняття правоохоронних органів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». 2023. № 66. С. 57-60.
  18. Савчук Р.М. Поняття та структура адміністративно-правового статусу правоохоронних органів України. *Право та державне управління*. 2022. № 3. С. 81-86.
  19. Салманова О. Ю. Проблеми розмежування сфер регулятивного впливу нормативно-правових актів МВС України та Національної поліції України. *Moderní aspekty vědy: XII. Díl mezinárodní kolektivní monografie* / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. 2021. Str. 833-847.
  20. Салманова О.Ю. Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України : монографія. Харків : Панов, 2016. 259 с.

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

<http://www.president.gov.ua> – Президент України

<http://www.rada.gov.ua> – Верховна Рада України

<http://www.ombudsman.kiev.ua> – Уповноважений Верховної Ради з прав людини

<http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України

<http://www.minjust.gov.ua> - Міністерство юстиції України

<http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд

<http://www.ccu.gov.ua> - Конституційний Суд України

<https://www.gp.gov.ua> – Офіс Генерального прокурора
<http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень
<http://parlament.org.ua> - Лабораторія законодавчих ініціатив
<http://dndi.mvs.gov.ua/ua/structure/criminological.php> - Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України
<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України
<http://nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

Професор кафедри міжнародного,
конституційного та адміністративного
права

Роман САВЧУК